

Wytyczne

Data:	30 września 2021 r.
Kod zadania JASPERS:	2021 32/47/48/49/50 PL MSE HOR
Nazwa projektu:	Wsparcie JASPERS dla Polski – FST
Temat:	Wytyczne dotyczące alokacji projektów do 3 filarów MST
Kraj:	Polska
Opracowanie:	Marcin Idczak

Uwaga: Pomoc w ramach programu JASPERS jest udzielana w dobrej wierze i z należytą starannością (*diligentia quam in suis*), z wykorzystaniem doświadczenia i praktyk biznesowych partnerów programu oraz Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Beneficjent uznaje i potwierdza, że wszelkie decyzje co do ewentualnego sposobu postępowania będą podejmowane przez niego samodzielnie na podstawie własnej oceny uzyskanych porad, a zespół ds. programu JASPERS ani jego partnerzy nie będą ponosić żadnej odpowiedzialności z tytułu takich decyzji podjętych przez beneficjenta.

Słownik terminów:

CCS	wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (ang. <i>carbon capture and storage</i>)
RWP	rozporządzenie ustanawiające wspólne przepisy 2021/1060
SC	system ciepłowniczy
KE	Komisja Europejska
EE	efektywność energetyczna
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
ETS	system handlu emisjami (ang. <i>emissions trading system</i>)
UE	Unia Europejska
EURI	Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (ang. <i>EU Recovery Instrument</i>)
PKB	produkt krajowy brutto
ST	sprawiedliwa transformacja
FST	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
MST	mechanizm sprawiedliwej transformacji
IZ	instytucja zarządzająca
WRF	wieloletnie ramy finansowe
MICE	turystyka biznesowa (ang. <i>meetings, incentives, conventions and exhibitions</i>)
NGEU	Next Generation EU
KPST	krajowy plan sprawiedliwej transformacji
NUTS	wspólna klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych (fr. <i>Nomenclature des unités territoriales statistiques</i>)
IPSP	instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego
RDF	paliwa odpadowe (ang. <i>refuse-derived fuels</i>)
B+R	badania i rozwój
B+I	badania naukowe i innowacje
OZE	odnawialne źródła energii
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
TPST	terytorialny plan sprawiedliwej transformacji

Zastrzeżenie

Z uwagi na to, że nadal trwają prace nad wieloma szczegółowymi ustaleniami dotyczącymi wprowadzania w życie mechanizmu sprawiedliwej transformacji, na obecnym etapie niniejszy dokument należy traktować wyłącznie jako przyczynek do dalszych rozważań. W odpowiednim czasie – po podjęciu przez właściwe organy ostatecznych decyzji – zawarte w dokumencie wytyczne zostaną zweryfikowane i dopiero wówczas nabiorą wiążącego charakteru.

1. Wprowadzenie

Celem tego dokumentu jest przedstawienie wytycznych, na podstawie których władze polskich regionów objętych mechanizmem sprawiedliwej transformacji i promotorzy projektów w tych regionach, będą mogli w optymalny sposób przyporządkowywać projekty inwestycyjne do konkretnych filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji (MST).

Przejsie na neutralną dla klimatu gospodarkę o obiegu zamkniętym jest jednym z najważniejszych celów polityki unijnej. Aby jednak transformacja ta mogła zakończyć się sukcesem, należy ją przeprowadzić sprawiedliwie i z uwzględnieniem oczekiwań społecznych wszystkich zainteresowanych stron. Celem MST jest łagodzenie negatywnych skutków transformacji klimatycznej poprzez wspieranie terytoriów i pracowników najsilniej odczuwających skutki tego procesu oraz promowanie zrównoważonych przemian społeczno-gospodarczych.

Należy zaznaczyć, że MST nie jest z założenia narzędziem służącym do wdrażania modelu gospodarki neutralnej dla klimatu jako takiego. Rola MST w procesie transformacji – zwłaszcza w sektorze energetycznym – jest w zasadzie dosyć ograniczona, a jego działanie powinno skupiać się raczej na łagodzeniu niekorzystnych skutków transformacji.

2. Filary

Omówienie filaru I

Pierwszym filarem MST jest Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), w ramach którego oferowane są dotacje na realizację kwalifikujących się projektów. Stopy dofinansowania w formie dotacji ustalono na poziomie 50% (regiony lepiej rozwinięte), 70% (regiony w okresie przejściowym) i 85% (regiony słabiej rozwinięte) kosztów inwestycyjnych projektu – w zależności od klasyfikacji regionu, w którym zlokalizowano dany projekt. W przypadku polskich regionów objętych sprawiedliwą transformacją stopa na poziomie 85% obowiązuje w odniesieniu do województwa śląskiego, a stopa na poziomie 70% – w odniesieniu do województw dolnośląskiego i wielkopolskiego.

W ramach FST udostępniono w Polsce środki unijne w wysokości 3,5 mld EUR. Kwota ta została dodatkowo uzupełniona wkładem krajowym w wysokości 563,5 mln EUR.

FST jest najważniejszym i największym filarem MST pod względem wkładu UE. Rolą FST jest stworzenie regionom i ich mieszkańcom możliwości łagodzenia skutków przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu w wymiarze społecznym, gospodarczym i ekologicznym oraz w wymiarze zatrudnienia. Co do zasady działalność FST można podzielić na cztery

kluczowe obszary: transformacja gospodarcza, transformacja społeczna, transformacja przestrzenna i transformacja energetyczna.

Beneficjenci

W rozporządzeniu dotyczącym FST nie wskazano precyzyjnie beneficjentów uprawnionych do korzystania ze wsparcia w ramach funduszu, w związku z czym wsparcie takie przysługuje zasadniczo wszelkiego rodzaju podmiotom publicznym lub prywatnym w rozumieniu rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy (RWP).

Kwalifikowalność

W ramach FST wspierane powinny być wyłącznie działania, które:

- są bezpośrednio związane z realizacją celu szczegółowego, jakim jest umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie;
- przyczyniają się do realizacji TPST.

Z geograficznego punktu widzenia do uzyskania wsparcia kwalifikują się jedynie operacje realizowane w regionach objętych FST na poziomie NUTS 3. W Załączniku D do europejskiego semestru wskazano, że w Polsce kryteria kwalifikowalności spełniają 3 regiony: województwo śląskie, województwo dolnośląskie (subregion wałbrzyski) oraz województwo wielkopolskie (subregion koniński). Polski rząd postuluje również uwzględnienie przez KE trzech innych regionów (tj. województw łódzkiego, małopolskiego i lubelskiego) oraz subregionu zgorzeleckiego w województwie dolnośląskim.

W kategoriach sektorowych kryteria kwalifikowalności spełniają:

- inwestycje produkcyjne w MŚP (...);
- inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw (...);
- inwestycje w działania badawcze i innowacyjne (...);
- inwestycje we wdrażanie technologii oraz w systemy i infrastrukturę zapewniające przystępną cenowo czystą energię (...);
- inwestycje w energię odnawialną (...) i w efektywność energetyczną (...);
- inwestycje w inteligentną i zrównoważoną mobilność lokalną (...);
- remont i modernizacja sieci ciepłowniczych (...);
- inwestycje w cyfryzację (...);
- inwestycje w rewitalizację i dekontaminację terenów zdegradowanych, przywracanie funkcji obszarom (...);
- inwestycje we wzmacnianie gospodarki o obiegu zamkniętym (...);
- podnoszenie i zmiana kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy;
- pomoc w poszukiwaniu pracy;
- aktywne włączenie społeczne osób poszukujących pracy;
- pomoc techniczna;

- inne działania w obszarach kształcenia i włączenia społecznego;
- inwestycje produkcyjne w przedsiębiorstwach innych niż MŚP (zostały zatwierdzone jako część TPST, niezbędne do realizacji TPST, przyczyniające się do osiągnięcia celów transformacji, niezbędne do tworzenia miejsc pracy, ale niepowodujące przeniesienia produkcji);
- inwestycje w celu osiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy w sprawie systemu handlu emisjami (ETS) w zakresie niezbędnym do realizacji TPST.

Wyłączone ze wsparcia są następujące sektory:

- energetyka jądrowa;
- przemysł tytoniowy;
- przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji;
- paliwa kopalne.

Terytorialne plany sprawiedliwej transformacji

Opracowanie terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji (TPST) jest warunkiem koniecznym do skorzystania ze środków FST. W TPST należy szczegółowo opisać rodzaj przewidywanych operacji oraz ich spodziewany wkład w łagodzenie skutków transformacji. Ponadto TPST powinien zawierać orientacyjne listy inwestycji produkcyjnych w podmioty inne niż MŚP oraz listę inwestycji objętych Załącznikiem I do dyrektywy w sprawie systemu ETS, o ile mają one być wspierane ze środków FST.

Pomoc publiczna

Środkami FST zarządzają wspólnie KE i państwo członkowskie, w związku z czym mają zastosowanie zasady dotyczące pomocy publicznej.

Sposób wdrażania

W przypadku wdrażania FST obowiązuje zasada wspólnego zarządzania. Instytucja zarządzająca (IZ) będzie wdrażać FST na szczeblu krajowym, a nadzór nad środkami funduszu będzie sprawowany w ramach programów operacyjnych. Wspierane projekty będą identyfikowane w ramach procedury naboru, która zostanie zorganizowana przez właściwe organy wykonawcze, przy czym niektóre wstępnie wskazane projekty strategiczne mogą być wybierane poza tą procedurą. Zatwierdzanie projektów będzie odbywać się na poziomie organów wykonawczych.

Na potrzeby władz regionów i promotorów projektów udostępniono pakiet pomocy technicznej. W skład tego pakietu wchodzi:

- wsparcie JASPERS w zakresie budowania zdolności technicznych regionów, weryfikacji projektów oraz przygotowywania kluczowych projektów, które mają zostać objęte wsparciem ze środków FST;
- wsparcie Banku Światowego w zakresie inwestycji w podmioty inne niż MŚP oraz w zakresie rewitalizacji terenów poprzemysłowych;
- wsparcie firmy PwC w zakresie opracowania TPST.

Ponadto pomoc techniczna jest działaniem kwalifikującym się do objęcia dofinansowaniem w ramach FST.

Harmonogram

W odniesieniu do środków FST obowiązuje reguła N+3 przewidziana w RWP, zgodnie z którą środki będą dostępne do końca 2029 roku (z zastrzeżeniem części środków pochodzącej z instrumentu EURI, w przypadku której konieczna jest certyfikacja wydatków do końca 2026 roku).

3. Filary II

Omówienie filaru II

Program InvestEU to gwarancja UE udzielana partnerom wykonawczym. Gwarancja ta ma z założenia umożliwić partnerom wykonawczym angażowanie się w operacje o wyższym profilu ryzyka, których w przeciwnym razie (przy braku gwarancji) nie mogliby sfinansować. Finansowanie udostępniane beneficjentom w ramach programu InvestEU powinno co do zasady być udzielane na warunkach korzystniejszych od warunków standardowo oferowanych na rynku.

Drugi filar MST (system sprawiedliwej transformacji) to rozwiązanie o charakterze horyzontalnym, które obejmuje swoim zakresem wszystkie cztery segmenty w ramach programu InvestEU. Na potrzeby filaru II MST nie określono odrębnego budżetu. Jeśli projekt zostanie zakwalifikowany do jednego z czterech segmentów i będzie zlokalizowany w regionie objętym ST, to zostanie wykazany jako projekt realizowany w ramach filaru II. Rozporządzenie nie określa żadnych założeń dotyczących liczby projektów bądź udziału projektów przypisanych do MST w łącznej puli środków objętych instrumentem. Warunki finansowania w ramach systemu ST nie powinny co do zasady różnić się od warunków standardowego finansowania w ramach programu InvestEU, które zostałyby zaoferowane w analogicznych okolicznościach.

Unia Europejska przeznaczyła 26,2 mld EUR na ustanowienie gwarancji finansowej na potrzeby programu InvestEU, która zgodnie z przewidywaniami ma umożliwić pozyskanie (na zasadzie efektu dźwigni) inwestycji o wartości 372 mld EUR. Ani w ramach programu InvestEU, ani w ramach systemu ST nie dokonano żadnych alokacji na rzecz konkretnych krajów. Projekty będą rozpatrywane według kolejności zgłoszeń.

Gwarancję UE można wykorzystywać w celu pokrycia ryzyka związanego z następującymi rodzajami finansowania zapewnianego przez partnerów wykonawczych:

- pożyczki, gwarancje, kontrgwarancje, instrumenty rynku kapitałowego, wszelkie inne formy finansowania lub wsparcia jakości kredytowej, w tym dług podporządkowany, inwestycje kapitałowe lub quasi-kapitałowe, zapewniane bezpośrednio lub pośrednio poprzez pośredników finansowych, fundusze, platformy inwestycyjne lub inne instrumenty, które to rodzaje finansowania mają być przekazywane odbiorcom końcowym;
- finansowanie lub gwarancje udzielane przez partnera wykonawczego na rzecz innej instytucji finansowej, umożliwiające jej zapewnienie finansowania, o którym mowa

powyższym punkcie.

Beneficjenci

Beneficjentami mogą być osoby fizyczne lub prawne, w tym:

- podmioty prywatne;
- podmioty sektora publicznego;
- podmioty mieszane;
- organizacje non-profit.

O ile gwarancja jest dostępna dla wszystkich, o tyle omawiany filar MST ma na celu głównie zaspokajanie potrzeb finansowych promotorów z sektora prywatnego.

Kwalifikowalność

Z geograficznego punktu widzenia kryteria kwalifikowalności spełniają regiony objęte sprawiedliwą transformacją. Ponadto istnieje możliwość uwzględnienia projektów zlokalizowanych na innych terytoriach pod warunkiem, że będą one przynosić korzyści kwalifikującym się regionom (przykładem mogą być projekty infrastrukturalne, które zwiększają jakość sieci połączeń w regionach objętych ST). Inwestycje wspierane w ramach filaru II muszą spełniać warunki dotyczące sektorów kwalifikujących się do objęcia wsparciem zgodnie z Załącznikiem II do rozporządzenia ustanawiającego Program InvestEU oraz muszą zostać zatwierdzone w ramach TPST.

Do objęcia finansowaniem kwalifikują się inwestycje odpowiadające na wyzwania społeczne, gospodarcze i ekologiczne wynikające z procesu transformacji w czterech segmentach.

Zrównoważona infrastruktura:

- sektor energetyczny;
- zrównoważona infrastruktura transportowa;
- środowisko i zasoby naturalne;
- infrastruktura łączności cyfrowej;
- zrównoważona infrastruktura kosmiczna;
- zrównoważona infrastruktura turystyczna;
- rozwój energetyki morskiej pod kątem dekarbonizacji;
- strategiczne inwestycje w infrastrukturę strategiczną.

Badania, rozwój i cyfryzacja:

- wdrożenia w przemyśle;
- zakłady recyklingu i zakłady produkcyjne w sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- opieka zdrowotna;
- obronność.

Małe i średnie przedsiębiorstwa:

- reagowanie na niedoskonałości rynku;

- wspieranie niedoinwestowanych sektorów gospodarki;
- szybsze przystosowywanie się do zmian strukturalnych;
- finansowanie rozwiązań pomagających w osiągnięciu celów;
- przekazywanie najlepszych praktyk.

Inwestycje społeczne i kwalifikacje:

- kształcenie;
- szkolenia.

Fundusz InvestEU nie wspiera następujących działań:

- działania ograniczające prawa i swobody obywatelskie lub łamiące prawa człowieka;
- w dziedzinie obronności: wykorzystywanie, opracowywanie lub wytwarzanie produktów i technologii zakazanych na mocy mającego zastosowanie prawa międzynarodowego;
- wyroby i działania związane z tytoniem (produkcja, dystrybucja, przetwórstwo i handel);
- działania wykluczone z finansowania na podstawie odpowiednich przepisów rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”: badania nad klonowaniem ludzi w celach reprodukcyjnych; działalność, której celem są zmiany dziedzictwa genetycznego człowieka i która mogłaby spowodować dziedziczenie takich zmian; oraz działalność, której celem jest tworzenie ludzkich embrionów wyłącznie na potrzeby badań naukowych lub w celu pozyskiwania komórek macierzystych, w tym także za pomocą przeniesienia jądra komórki somatycznej;
- hazard (działania związane z produkcją, budową, dystrybucją, przetwarzaniem, handlem lub oprogramowaniem);
- handel w celach seksualnych oraz związana z nim infrastruktura, usługi i media;
- działania z udziałem żywych zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych i naukowych, o ile nie można zagwarantować zgodności z Europejską Konwencją w sprawie ochrony zwierząt kręgowych wykorzystywanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych;
- działalność deweloperska, taka jak działania mające wyłącznie na celu remontowanie i ponowne wynajmowanie lub odsprzedaż istniejących budynków, a także budowę nowych obiektów; kwalifikują się jednak działania z zakresu nieruchomości związane z celami szczegółowymi Programu InvestEU wymienionymi w art. 3 ust. 2 oraz z dziedzinami kwalifikującymi się do operacji z zakresu finansowania i inwestycji na podstawie Załącznika II do niniejszego rozporządzenia, takie jak inwestycje w projekty związane z efektywnością energetyczną lub mieszkalnictwem socjalnym;
- działalność finansowa, taka jak zakup instrumentów finansowych lub obrót nimi, przy czym w szczególności wyklucza się interwencje służące wykupowi mającemu na celu wyprzedaż aktywów lub refinansowaniu mającemu na celu wyprzedaż aktywów;
- działania zakazane na mocy mającego zastosowanie prawa krajowego;
- likwidacja, funkcjonowanie, przystosowanie lub budowa elektrowni jądrowych;
- inwestycje związane z górnictwem lub wydobywaniem, przetwórstwem, dystrybucją, magazynowaniem lub spalaniem stałych paliw kopalnych i ropy naftowej oraz

inwestycje związane z wydobyciem gazu, przy czym wykluczenie to nie ma zastosowania do:

- projektów, w przypadku których brak jest realnej alternatywy w postaci innej technologii;
- projektów związanych z zapobieganiem zanieczyszczeniom i ich kontrolą;
- projektów wyposażonych w instalacje do wychwytywania i składowania dwutlenku węgla bądź wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla; projektów przemysłowych lub badawczych prowadzących do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w stosunku do mających zastosowanie wskaźników w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji;
- inwestycje w obiekty służące do trwałego składowania odpadów, przy czym wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji w:
 - składowiska lokalne będące elementem pomocniczym projektu inwestycyjnego w sektorze przemysłowym lub wydobywczym, w przypadku których wykazano, że składowanie jest jedynym realnie dostępnym sposobem postępowania z odpadami przemysłowymi lub wydobywczymi wytwarzanymi w ramach danej działalności;
 - dotychczasowe składowiska mające na celu zapewnienie utylizacji gazu składowiskowego oraz promowanie odzysku surowców ze składowisk i ponownego przerobu odpadów wydobywczych;
- inwestycje w zakłady mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przy czym wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji służących modernizacji istniejących zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów do celów odzysku energii lub procesów recyklingu odpadów segregowanych, takich jak kompostowanie i rozkład beztlenowy;
- inwestycje w spalarnie służące przetwarzaniu odpadów, przy czym wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji w:
 - zakłady przeznaczone wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu;
 - istniejące zakłady, w których dokonuje się inwestycji w celu zwiększenia efektywności energetycznej, wychwytywania gazów spalinowych do celów składowania lub wykorzystania bądź w celu odzysku materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że inwestycje takie nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładu w zakresie przetwarzania odpadów.

Do działań realizowanych przez EBI w ramach filaru II będą miały zastosowanie założenia polityki sektorowej EBI (patrz Załącznik 2) i związane z nimi wykluczenia¹.

Terytorialne plany sprawiedliwej transformacji

W TPST należy wskazać sektory i obszary kwalifikowalne, które mają być wspierane w ramach programu InvestEU w określonych regionach.

Pomoc publiczna

¹ [Działalność wyłączona z finansowania \(eib.org\)](https://eib.org)

Środki dostępne w ramach filaru II nie są pomocą publiczną, tym niemniej, pomoc publiczna może mieć miejsce w przypadkach instrumentów finansowych korzystających ze wsparcia InvestEU².

Sposób wdrażania

Program InvestEU będzie realizowany przez partnerów wykonawczych Komisji Europejskiej. Jednym z tych partnerów jest EBI, któremu KE przydzieliła 75% środków objętych przedmiotowym instrumentem. EBI będzie realizować program InvestEU bezpośrednio lub we współpracy z krajowymi bankami prorozwojowymi.

EBI udziela gwarancji w ramach programu InvestEU zgodnie z ogólnymi zasadami i regulaminami udzielania kredytów, które mają zastosowanie do finansowania EBI. W związku z tym inwestycje będą podlegały aktualnie obowiązującej w EBI procedurze analizy due diligence. Kredyt objęty gwarancją w ramach programu InvestEU będzie w pierwszej kolejności oceniany przez służby EBI. Ponadto przed zatwierdzeniem operacji przez organy zarządzające EBI (Komitet Zarządzający i Radę Dyrektorów) propozycje finansowania będą musiały zostać zbadane i zweryfikowane przez Komitet Inwestycyjny programu InvestEU.

Centrum Doradztwa InvestEU będzie udzielać pomocy technicznej w odniesieniu do kwalifikujących się projektów w ramach tych samych czterech segmentów polityki, które są objęte gwarancją InvestEU. Pomoc może być udzielana promotorom projektów bezpośrednio przez służby doradcze EBI lub przez dowolnych innych partnerów w dziedzinie doradztwa, którzy zawarli z KE stosowną umowę w ramach programu InvestEU. Pomoc techniczna będzie oferowana bezpłatnie podmiotom z sektora publicznego, natomiast w przypadku podmiotów z sektora prywatnego będzie dostępna za opłatą. Zakres udzielanej pomocy technicznej będzie dosyć szeroki, przy czym docelowo zostanie on uzgodniony z EBI na warunkach stosownej umowy dwustronnej³.

² Patrz rozdział 16 CL2014R0651EN0040010.0001.3bi_cp 1..1 (europa.eu) and ANNEX 2 of note_en.pdf (europa.eu)

³ Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym Program InvestEU w ramach swoich zadań Centrum Doradztwa InvestEU w szczególności:

(a) zapewnia centralny punkt kontaktowy, zarządzany i obsługiwany przez Komisję, dla organów publicznych i promotorów projektów do celów pomocy w opracowywaniu projektów w ramach Centrum Doradztwa InvestEU;

(b) rozpowszechnia wśród organów publicznych i promotorów projektów wszystkie dostępne informacje dodatkowe na temat wytycznych inwestycyjnych (...);

(c) w stosownych przypadkach wspiera promotorów projektów w opracowywaniu ich projektów (...);

(d) wspiera działania i wykorzystywanie wiedzy lokalnej w celu ułatwienia korzystania ze wsparcia z Funduszu InvestEU w całej Unii oraz aktywnie przyczynia się, w miarę możliwości, do osiągnięcia celu, jakim jest sektorowa i geograficzna dywersyfikacja Funduszu InvestEU, przez wspieranie partnerów wykonawczych w inicjowaniu i opracowywaniu potencjalnych operacji z zakresu finansowania i inwestycji;

(e) ułatwia tworzenie platform współpracy służących partnerskiej wymianie danych, know-how i najlepszych praktyk oraz dzieleniu się takimi danymi, know-how i praktykami w celu wspierania listy przygotowywanych projektów i rozwoju poszczególnych sektorów;

(f) udziela aktywnego wsparcia doradczego przy tworzeniu platform inwestycyjnych, w tym transgranicznych i makroregionalnych platform inwestycyjnych oraz platform inwestycyjnych skupiających małe i średnie projekty z co najmniej jednego państwa członkowskiego, pogrupowane według tematyki lub według regionów;

(g) wspiera finansowanie łączone z dotacjami lub instrumentami finansowymi finansowanymi z budżetu Unii lub z innych źródeł w celu zwiększenia synergii i komplementarności między instrumentami unijnymi oraz zmaksymalizowania dźwigni finansowej i oddziaływania Programu InvestEU;

(h) wspiera działania na rzecz budowania potencjału (...);

Łączenie finansowania w ramach filaru II ze środkami FST i środkami z innych funduszy UE

Finansowanie w ramach filaru II można łączyć ze środkami FST i środkami z innych funduszy unijnych (w postaci zarówno dotacji, jak i instrumentów finansowych) bez szczególnych ograniczeń⁴, co oznacza, że można je w praktyce potraktować jako finansowanie komercyjne⁵⁵. Jednocześnie, należy mieć na uwadze że reguły dotyczące pomocy publicznej mają zastosowanie w przypadkach gdy środki z InvestEU są łączone ze środkami z FST lub innymi środkami europejskimi.

Jeśli chodzi o pomoc techniczną, w przypadku projektów finansowanych w ramach filaru II o pomoc należy co do zasady ubiegać się za pośrednictwem Centrum Doradztwa InvestEU, bez odwoływania się do pomocy technicznej dostępnej w ramach innych programów.

Harmonogram

Obowiązuje następujący harmonogram realizacji programu InvestEU:

- w przypadku środków NGEU (stanowiących około 57% środków dostępnych na potrzeby programu InvestEU) okres inwestycyjny kończy się 31 grudnia 2023 roku, przy czym rozporządzenie w sprawie instrumentu EURI określa, że partnerzy muszą zatwierdzić 60% transakcji do końca 2022 roku i 100% do końca 2023 roku;
- w przypadku środków budżetowych wynikających z wieloletnich ram finansowych (WRF) okres inwestycyjny kończy się 31 grudnia 2027 roku.

W kwestii zaproszeń do wyrażenia zainteresowania skierowanych do partnerów wykonawczych spoza Grupy EBI zakłada się, że 70% łącznej kwoty gwarancji InvestEU zostanie przydzielone w ramach pierwszego zaproszenia wystosowanego 30 kwietnia 2021 roku (przewidującego dwie daty zakończenia), a pozostałe 30% – w ramach drugiego i ewentualnie trzeciego zaproszenia, które wstępnie zaplanowano odpowiednio na lata 2023 i 2024.

4. Filar III

Omówienie filaru III

Trzecim filarem MST jest instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego (IPSP). Instrument ten będzie się skupiał na wspieraniu inwestycji w sektorze publicznym, które w mierzalny sposób przyczyniają się do rozwiązywania problemów związanych transformacją.

(i) udziela wsparcia doradczego przedsiębiorstwom typu start-up, zwłaszcza w ich staraniach mających na celu ochronę ich inwestycji w badania naukowe i innowacje przez uzyskiwanie tytułów własności intelektualnej, takich jak patenty.

⁴ Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym Program InvestEU operacje z zakresu finansowania i inwestycji objęte gwarancją UE i stanowiące część działania łączonego, które łączy wsparcie udzielane na mocy tego rozporządzenia ze wsparciem udzielanym na podstawie co najmniej jednego innego unijnego programu lub objętym funduszem innowacyjnym EU ETS, muszą być:

(a) spójne z celami polityki i zgodne z kryteriami kwalifikowalności określonymi w przepisach dotyczących odnośnego unijnego programu, w ramach którego podejmuje się decyzję o udzieleniu wsparcia;

(b) zgodne z rozporządzeniem ustanawiającym Program InvestEU.

Działania łączone obejmujące instrument finansowy w pełni finansowany z innych programów unijnych lub z funduszu innowacyjnego EU ETS bez korzystania z gwarancji UE na podstawie niniejszego rozporządzenia muszą być spójne z celami polityki i zgodne z kryteriami kwalifikowalności określonymi w przepisach dotyczących odnośnego unijnego programu, w ramach którego udziela się wsparcia.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/memo_19_2135

Na dotacje wchodzące w skład IPSP zarezerwowano w budżecie UE kwotę około 1,5 mld EUR, z czego 305 mln EUR będzie dostępne w Polsce (krajowe alokacje są dostępne tylko do 2025 r.). Instrument będzie miał formę kredytów połączonych z dotacjami na inwestycje, przy czym wysokość dotacji na inwestycje nie przekroczy 15% kwoty udzielonego kredytu (lub 25% kwoty udzielonego kredytu w regionach, w których PKB na mieszkańca nie przekracza 75% średniej dla państw UE-27). W związku z tym w województwie śląskim stopa współfinansowania wyniesie 25% kwoty kredytu, a w województwach dolnośląskim i wielkopolskim – 15% kwoty kredytu.

Beneficjenci

Beneficjentami IPSP mogą być podmioty prawne sektora publicznego, w tym podmioty prawa publicznego lub podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną. Kwalifikującymi się podmiotami mogą być między innymi:

- organy samorządu terytorialnego;
- instytucje publiczne;
- przedsiębiorstwa komunalne;
- podmioty prawa prywatnego należące do instytucji publicznych, takie jak przedsiębiorstwa wodociągowe lub energetyczne.

Kwalifikowalność

Z geograficznego punktu widzenia kryteria kwalifikowalności spełniają regiony objęte sprawiedliwą transformacją. Ponadto istnieje możliwość uwzględnienia projektów zlokalizowanych na innych terytoriach pod warunkiem, że będą one przynosić korzyści kwalifikującym się regionom.

Zakłada się, że kwalifikowalne projekty osiągają wymierne skutki – i obejmują, w stosownych przypadkach, wskaźniki produktu – w rozwiązywaniu poważnych wyzwań społecznych, gospodarczych i środowiskowych wynikających z transformacji w kierunku osiągnięcia unijnych celów klimatycznych i energetycznych na 2030 r. oraz osiągnięcia, najpóźniej do 2050 r., neutralności klimatycznej w Unii oraz przynoszą korzyści terytoriom wskazanym w terytorialnym planie sprawiedliwej transformacji, nawet jeśli projekty te nie są zlokalizowane na tych terytoriach. Ponadto projekty takie nie powinny generować wystarczających strumieni dochodów na pokrycie swoich kosztów inwestycji, tak aby można było zapobiec zastępowaniu potencjalnego wsparcia i inwestycji z alternatywnych zasobów.

Wyłączone ze wsparcia są następujące sektory:

- energetyka jądrowa;
- przemysł tytoniowy;
- przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji;
- paliwa kopalne.

Projekty objęte filarem III nie powinny być objęte wsparciem w ramach żadnego innego programu unijnego. Niemniej jednak, projekty te mogą być również objęte wsparciem w postaci doradztwa i pomocy technicznej, udzielanym w ramach innych programów unijnych w zakresie ich przygotowania, opracowania i realizacji.

IPSP będzie wdrażany przez EBI, w związku z czym będą miały zastosowanie założenia polityki sektorowej EBI (patrz Załącznik 2) i związane z nimi wykluczenia⁶.

Terytorialne plany sprawiedliwej transformacji

W TPST należy wskazać sektory i obszary kwalifikowalne, które mają być wspierane w ramach IPSP w określonych regionach.

Pomoc publiczna

Środki dostępne w ramach filaru III nie stanowią pomocy publicznej, przy czym pomoc publiczna może mieć miejsce w przypadku łączenia finansowania z IPSP z innymi (niepochodzącymi z UE) dotacjami czy też instrumentami finansowymi.

Sposób wdrażania

Element IPSP związany z finansowaniem w formie kredytów będzie realizowany przez EBI (choć powinna istnieć możliwość rozszerzenia tego instrumentu tak, aby umożliwić innym partnerom finansowym zapewnienie składnika pożyczkowego w przypadku, gdy dostępne staną się dodatkowe zasoby na potrzeby składnika dotacyjnego lub gdy będzie to konieczne do właściwego wdrożenia instrumentu).

EBI będzie najprawdopodobniej udostępniać środki finansowe w postaci kredytów inwestycyjnych (w przypadku pojedynczych większych operacji) lub kredytów ramowych (w przypadku pakietów łączących mniejsze projekty). W ramach kredytu inwestycyjnego⁷ środki będą przeznaczone na realizację jednego, z góry określonego projektu lub z góry określonego programu inwestycyjnego składającego się z kilku projektów, którego wielkość będzie uzasadniała uruchomienie odrębnej operacji (zwykle przyjmuje się próg wartości kredytu wynoszący około 25 mln EUR). W przypadku kredytu ramowego⁸ EBI będzie z kolei finansować pakiet mniejszych inwestycji promowanych przez jeden organ samorządu terytorialnego. Umowa kredytowa będzie z góry określać cele i wymagania, które będą musiały osiągnąć i spełnić finansowane projekty (przy czym nie jest wymagane określenie zdefiniowanie konkretnych projektów na etapie podpisywania umowy). Zastosowanie kredytu ramowego umożliwi wspieranie szerokiej gamy działań kwalifikujących się do objęcia finansowaniem w ramach MST.

Każdy kredyt będzie oceniany i zatwierdzany przez służby EBI zgodnie ze standardową procedurą. Część dotacyjna IPSP będzie zatwierdzana przez KE, przy czym dokonanie oceny i zatwierdzenie dotacji można powierzyć niezależnej instytucji trzeciej. Udzielenie dotacji będzie uwarunkowane uzyskaniem kredytu EBI na realizację danego projektu.

Obecnie EBI przygotowuje pakiet pomocy technicznej o wartości 35 mln EUR. Pomoc ta będzie udzielana przez wewnętrznych ekspertów EBI ze wsparciem ewentualnych konsultantów zatrudnianych przez Bank, w zależności od potrzeb. Pomoc techniczna będzie oferowana podmiotom scalającym projekty (tj. organom samorządu terytorialnego), aby umożliwić im budowanie zdolności w zakresie wdrażania instrumentu, oraz beneficjentom

⁶ [Działalność wyłączona z finansowania \(eib.org\)](https://eib.org)

⁷ [Kredyty inwestycyjne dla sektora publicznego \(eib.org\)](https://eib.org)

⁸ [Kredyt ramowy dla sektora publicznego \(eib.org\)](https://eib.org)

przygotowującym wnioski o finansowanie w ramach IPSP (o wartości co najmniej 10 mln EUR, zwłaszcza w regionach słabiej rozwiniętych).

Umowa pomiędzy KE a EBI dotycząca IPSP jest wciąż negocjowana, w związku z czym przewidywane sposoby wdrażania instrumentu mogą jeszcze ulec zmianie.

Harmonogram

Instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego został zasadniczo ustanowiony na okres siedmiu lat zgodnie z okresem obowiązywania WRF (2021–2027), jednak alokacje na rzecz poszczególnych krajów w związku z IPSP są dostępne tylko do 2025 roku.

Finansowanie w postaci dotacji w ramach IPSP będzie udzielane w drodze procedur naboru, przy czym dla każdego naboru zostanie określony odrębny termin składania wniosków. Ostateczny termin realizacji projektów zostanie określony w umowie o udzielenie dotacji podpisanej przez beneficjenta z KE, przy czym umowa ta będzie zawierała pewne warunki dotyczące dokonywania wypłat w zależności od osiągnięcia kamieni milowych wdrożenia, na zasadach określonych w art. 12 rozporządzenia w sprawie IPSP.

5. Priorytety inwestycyjne w polskich TPST

Poniżej przedstawiono przegląd priorytetów inwestycyjnych ujętych w wersjach roboczych planów sprawiedliwej transformacji.

Krajowy plan sprawiedliwej transformacji

W krajowym planie sprawiedliwej transformacji (KPST) cele MST podzielono na trzy obszary:

- transformacja społeczna – działania ukierunkowane na kształcenie, szkolenia oraz zmianę i podnoszenie kwalifikacji (filar I);
- transformacja gospodarcza – działania ukierunkowane na tworzenie miejsc pracy w dotychczasowych i nowych przedsiębiorstwach (filary I, II i III);
- transformacja środowiskowa – działania ukierunkowane na czystą energię, gospodarkę o obiegu zamkniętym, rewitalizację terenów zdegradowanych, przystosowanie się do zmiany klimatu i czysty transport (filary I, II i III).

TPST dla województwa śląskiego

Do priorytetów inwestycyjnych w ramach filaru I zaliczają się:

- w obszarze gospodarki:
 - innowacyjna i niskoemisyjna gospodarka;
 - zdywersyfikowana, energooszczędna i zasobooszczędna gospodarka;
 - silna przedsiębiorczość;
- w obszarze środowiska:
 - zbilansowana energetyka oparta o alternatywne źródła energii;
 - efektywne wykorzystanie terenów przemysłowych dla celów gospodarczych, środowiskowych i społecznych;
 - efektywny system zwiększający mobilność ;
- w obszarze społecznym:

- atrakcyjny i efektywny system edukacji oraz podnoszenie kwalifikacji;
- atrakcyjny i efektywny system wsparcia rynku pracy;
- kompleksowy system wsparcia społecznego i zdrowotnego;
- efektywny społecznie odpowiedzialny system zarządzania transformacją.

Do priorytetów inwestycyjnych w ramach filaru II zaliczają się:

- cyfryzacja w przedsiębiorstwach;
- turystyka, kultura i dziedzictwo kulturowe;
- usługi dla biznesu;
- branża MICE;
- inwestycje w działania badawcze i innowacyjne w kierunku niskoemisyjnej gospodarki;
- wodór i inne paliwa alternatywne;
- gospodarka o obiegu zamkniętym;
- infrastruktura energetyczna (a zwłaszcza gaz, SC, OZE i EE) i transportowa;
- rekultywacja terenów przemysłowych;
- zrównoważony rozwój obszarów miejskich i wiejskich;
- zachowanie tożsamości i dziedzictwa kulturowego (a zwłaszcza dziedzictwa przemysłowego);
- infrastruktura wodna;
- projekty skierowane na rozwój metropolizacji i globalizacji;
- rozwój sektora start-up;
- nanotechnologia;
- wspieranie rozwoju branż kreatywnych;
- infrastruktura edukacyjna.

Do priorytetów inwestycyjnych w ramach filaru III zaliczają się:

- neutralność klimatyczna;
- infrastruktura energetyczna;
- systemy ciepłownicze;
- efektywność energetyczna;
- magazynowanie energii;
- sieci elektroenergetyczne;
- lepsze skomunikowanie terenów;
- zrównoważona mobilność;
- kolej;
- rewitalizacja i regeneracja obszarów miejskich i wiejskich, rekultywacja i dekontaminacja gruntów;
- infrastruktura edukacyjna;
- infrastruktura społeczna, w tym budownictwo socjalne;
- centra technologiczne;
- cyfryzacja;
- gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- gospodarka wodna;

- rozwój szkolnictwa;
- projekty *smart city*.

TPST dla województwa dolnośląskiego (subregion wałbrzyski)

Do priorytetów inwestycyjnych w ramach filaru I zaliczają się:

- w ramach celu gospodarczego:
 - wspieranie MŚP;
 - doradztwo w zakresie audytów energetycznych i technologicznych;
 - wspieranie branży uzdrowiskowej i turystycznej;
 - wspieranie MŚP przyczyniające się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i dekarbonizacji;
 - inwestycje w nowe przedsiębiorstwa;
 - inwestycje w B+R;
 - wspieranie interakcji między MŚP a jednostkami B+R;
 - inwestycje w powstawanie centrów i działów badawczo-naukowych;
 - inwestycje w podmioty inne niż MŚP, których celem jest zapewnienie neutralności klimatycznej;
 - tworzenie hubów technologicznych;
 - infrastruktura przedsiębiorstw ciepłowniczych;
 - wsparcie dla gmin uzdrowiskowych;
- w ramach celu przestrzennego:
 - rekultywacja, renaturalizacja, remediacja, dekontaminacja i zagospodarowanie terenów przemysłowych;
 - uporządkowanie systemu odwadniania terenów pogórnich;
 - prognozy zmian wód podziemnych, powierzchniowych;
 - przeciwdziałanie obniżaniu poziomu wód gruntowych;
 - infrastruktura przeciwpowodziowa;
 - inwestycje związane z wodami odpadowymi;
 - rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich;
 - niskoemisyjny transport publiczny;
 - zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego;
 - turystyka;
 - gospodarowanie odpadami;
- w ramach celu społecznego:
 - wsparcie osłonowe na rynku pracy;
 - podnoszenie kompetencji;
 - przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu;
 - wspieranie spółdzielni energetycznych.

Do priorytetów inwestycyjnych w ramach filarów II i III zaliczają się:

- wspieranie sektora turystyczno-uzdrowiskowego;
- inwestycje w B+R;
- zrównoważone inwestycje dużych przedsiębiorstw i spółek komunalnych w obszarach transportu, OZE, EE, termomodernizacji, cyfryzacji, gospodarowania odpadami,

- gospodarki o obiegu zamkniętym oraz innowacji w dziedzinie środowiska i klimatu;
- doradztwo w zakresie audytów energetycznych i technologicznych;
- huby technologiczne i inkubatory przedsiębiorczości;
- rewaloryzacja terenów przemysłowych;
- rewitalizacja terenów miejskich i wiejskich;
- zrównoważona gospodarka wodna;
- niskoemisyjny transport publiczny;
- energia ze źródeł odnawialnych, rozproszone wytwarzanie energii i technologie wodorowe;
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu;
- rozwój spółdzielni energetycznych i klastrów energii odnawialnej;
- inwestycje w infrastrukturę gazową realizowane przez duże przedsiębiorstwa;
- magazynowanie energii;
- sieci elektroenergetyczne i systemy ciepłownicze;
- inwestycje w centra technologiczne dużych przedsiębiorstw w celu podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania pracowników.

TPST dla województwa wielkopolskiego

Do priorytetów inwestycyjnych w ramach filaru I zaliczają się:

- budowa zero-emisyjnej, dynamicznej gospodarki o obiegu zamkniętym:
 - aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i poszukujących pracy;
 - wspieranie osób wchodzących na rynek pracy;
 - podnoszenie i zmiana kwalifikacji przedsiębiorców i pracowników;
 - wsparcie na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej;
 - budowa ekosystemu startupowego;
 - wspieranie inwestycji w MŚP;
 - inwestycje w infrastrukturę B+R;
 - promocja gospodarcza i inwestycyjna;
 - przygotowanie terenów inwestycyjnych;
 - wsparcie rozwoju elektronicznych usług publicznych;
 - EE i OZE w przedsiębiorstwach;
 - gospodarka o obiegu zamkniętym;
 - inwestycje produkcyjne w podmioty inne niż MŚP nastawione na tworzenie miejsc pracy i osiągnięcie celów klimatycznych;
 - kształcenie zawodowe;
 - doradztwo edukacyjno-zawodowe;
 - wspieranie przedsiębiorczości młodzieży szkolnej;
 - wsparcie w zakresie podnoszenia i zmiany kompetencji osób dorosłych w obszarze zielonej i cyfrowej transformacji;
 - rozwój szkolnictwa wyższego;
 - przeciwdziałanie wykluczeniu kobiet;
 - poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej;
- zapewnienie zintegrowanej przestrzeni wysokiej jakości:
 - prace badawcze, inwentaryzacyjne i planistyczne w zakresie kierunków rekultywacji i zagospodarowania terenów przemysłowych;

- rekultywacja, dekontaminacja i remediacja przemysłowych;
- zagospodarowanie terenów przemysłowych;
- zmiana przeznaczenia terenów zdegradowanych;
- tworzenie cyfrowych baz danych dotyczących terenów przemysłowych;
- odbudowa i zwiększenie zasobów wodnych;
- wsparcie OZE w zakresie energetyki obywatelskiej;
- termomodernizacja;
- przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu;
- doradztwo energetyczne;
- budownictwo pasywne;
- aktywne społeczeństwo:
 - włączenie społeczne;
 - tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych;
 - zwiększenie aktywności i współpracy mieszkańców na rzecz rozwoju lokalnego;
 - zwiększanie świadomości w kwestii transformacji;
 - rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich;
 - podnoszenie poziomu usług społecznych;
 - zachowanie tożsamości i dziedzictwa kulturowego;
 - rozwój turystyki;
- w obszarze inwestycji produkcyjnych w podmioty inne niż MŚP:
 - budowa linii do produkcji autobusów napędzanych wodorem;
 - budowa fabryki elektrolizerów;
 - budowa fabryki pomp ciepła;
 - budowa zakładu przetwarzania materacy.

Do priorytetów inwestycyjnych w ramach filarów II i III zaliczają się:

- inwestycje w efektywność energetyczną, infrastrukturę energetyczną, systemy ciepłownicze, energię ze źródeł odnawialnych oraz technologie wodorowe;
- dekarbonizacja sektorów energochłonnych;
- infrastruktura transportowa;
- zrównoważony rozwój obszarów miejskich i wiejskich;
- turystyka, kultura i dziedzictwo kulturowe;
- opracowywanie i wdrażanie technologii i usług cyfrowych;
- zrównoważona biogospodarka, w tym rolnictwa i sektor rolno-spożywczy;
- gospodarka o obiegu zamkniętym;
- wdrażanie nowych technologii i innowacji w przedsiębiorstwach;
- działania badawcze i rozwój wspierające transfer zaawansowanych technologii;
- rekultywacja, dekontaminacja i renaturalizacja terenów przemysłowych;
- infrastruktura społeczna, w tym mieszkalnictwo socjalne i opieka zdrowotna.

6. Analiza

Mocne i słabe punkty filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji

W poniższej tabeli przedstawiono niektóre mocne i słabe punkty filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji.

	Filar I	Filar II	Filar III
Zalety	<ul style="list-style-type: none"> • Duża intensywność dotacji • Możliwość łączenia z innymi formami wsparcia z UE • Dostępność dla wszelkiego rodzaju beneficjentów 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak pomocy publicznej • Szeroki zakres sektorowy wsparcia • Możliwość łączenia z innymi formami wsparcia z UE • Możliwość wyjścia poza kwalifikujące się regiony 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak pomocy publicznej • Szeroki zakres sektorowy wsparcia • Możliwość wyjścia poza kwalifikujące się regiony
Wady	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc publiczna występuje • Ograniczony zakres sektorowy wsparcia • Konieczność stosunkowo szybkiej alokacji części środków 	<ul style="list-style-type: none"> • Instrument zwrotny bez elementu dotacji • Rozwiązanie adekwatne tylko dla bardziej ryzykownych operacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska intensywność dotacji • Dostępność tylko w połączeniu z kredytem • Rozwiązanie tylko dla sektora publicznego • Brak możliwości łączenia z innymi formami wsparcia z UE • Alokacje na rzecz krajów dostępne do 2025 r.

Przykłady sektorów i obszarów kwalifikujących i niekwalifikujących się do objęcia wsparciem w ramach trzech filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji

W poniższych tabelach przedstawiono przykłady konkretnych sektorów i obszarów, które kwalifikują się oraz nie kwalifikują do objęcia wsparciem w ramach trzech filarów mechanizmu sprawiedliwej transformacji.

Przykłady kwalifikujących się sektorów i obszarów	
Filar I	<ul style="list-style-type: none"> ● Transformacja gospodarcza <ul style="list-style-type: none"> ○ Inwestycje produkcyjne w MŚP ○ Inwestycje produkcyjne w podmioty inne niż MŚP (pod pewnymi warunkami) ○ Tworzenie przedsiębiorstw ○ Badania naukowe i innowacje, cyfryzacja ○ Gospodarka o obiegu zamkniętym ○ Inteligentna mobilność zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju ● Transformacja społeczna <ul style="list-style-type: none"> ○ Zmiana i podnoszenie kwalifikacji, szkolenia, kształcenie ○ Pomoc dla osób poszukujących pracy i włączenie takich osób ○ Placówki opieki dla dzieci i osób starszych ● Transformacja przestrzenna i środowiskowa <ul style="list-style-type: none"> ○ Rewitalizacja i dekontaminacja terenów zdegradowanych ● Transformacja energetyczna <ul style="list-style-type: none"> ○ EE ○ OZE ○ SC ○ Czysta energia ○ W sektorach objętych systemem ETS: biogaz, wodór, elektryfikacja pieców, CCS w przemyśle
Filar II	<ul style="list-style-type: none"> ● Inwestycje realizowane przez towarzystwa budownictwa społecznego, uczelnie, szpitale, przedsiębiorstwa komunalne oraz przedsiębiorstwa publiczne i prywatne ● Niektóre projekty związane z paliwami kopalnymi, na przykład w zakresie infrastruktury gazowej, zapobiegania zanieczyszczeniom oraz wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (pod pewnymi warunkami⁹) ● Niektóre projekty związane z gospodarowaniem odpadami, np. spalarnie i składowiska (pod pewnymi warunkami¹⁰) ● Projekty w sektorze nieruchomości mające wymiar związany z efektywnością energetyczną lub mieszkalnictwem socjalnym ● Projekty międzyregionalne

⁹ Należy zaznaczyć, że założenia polityki sektorowej EBI mają również zastosowanie w przypadku, gdy EBI występuje w roli partnera wykonawczego (patrz Załącznik 2).

¹⁰ Należy zaznaczyć, że założenia polityki sektorowej EBI mają również zastosowanie w przypadku, gdy EBI występuje w roli partnera wykonawczego (patrz Załącznik 2).

Filar III	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje realizowane przez organy samorządu terytorialnego i podmioty sektora publicznego oraz podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną w sektorach, które nie zostały wprost wymienione jako kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach filaru I: opieka zdrowotna, turystyka, sport, kultura, dziedzictwo, drogi, mieszkalnictwo komunalne, budynki publiczne, rewitalizacja obszarów miejskich, gospodarka wodno-kanalizacyjna oraz niektóre projekty w dziedzinie gospodarowania odpadami • Inwestycje realizowane przez organy samorządu terytorialnego i podmioty sektora publicznego oraz podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną w sektorach, które zostały wprost wymienione jako kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach filaru I: B+R, czysta energia, OZE, EE, SC, mobilność zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju, cyfryzacja, rewitalizacja i dekontaminacja terenów zdegradowanych, gospodarka o obiegu zamkniętym, podnoszenie kwalifikacji, zmiana kwalifikacji, pomoc dla pracowników i osób poszukujących pracy oraz włączenie takich osób, placówki opieki dla dzieci i osób starszych • Projekty międzyregionalne
------------------	---

Przykłady niekwalifikujących się sektorów i obszarów	
Filar I	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje sektora publicznego w obszarach opieki zdrowotnej, turystyki, sportu, kultury, dziedzictwa, dróg, mieszkalnictwa komunalnego, budynków publicznych, rewitalizacji obszarów miejskich oraz gospodarki wodno-kanalizacyjnej (chyba że kwalifikują się jako inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw prowadzące do powstania nowych miejsc pracy, są elementem programu mającego na celu rewitalizację i dekontaminację terenów zdegradowanych, przywracanie funkcji obszarom, bądź zaliczają się do działań na rzecz włączenia społecznego) • Paliwa kopalne • W sektorach objętych systemem ETS: dekarbonizacja produkcji energii elektrycznej, CCS w ramach produkcji energii elektrycznej, optymalizacja spalania, odzysk ciepła, przestawienie się na inne paliwo w postaci OZE, współspalanie, rafinacja olejów mineralnych oraz inwestycje związane ze skroplonym gazem ziemnym • Niektóre projekty związane z gospodarowaniem odpadami, np. składowiska i spalarnie • Projekty międzyregionalne
Filar II	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje realizowane bezpośrednio przez organy samorządu terytorialnego i podmioty sektora publicznego znajdujące się w dobrej sytuacji finansowej • Jeśli EBI występuje w roli partnera wykonawczego – sektory wyłączone z finansowania EBI • Jeśli EBI występuje w roli partnera wykonawczego – projekty niezgodne z założeniami polityki sektorowej EBI

Filar III	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje sektora prywatnego • Paliwa kopalne • Jeśli EBI występuje w roli partnera finansowego – sektory wyłączone z finansowania EBI • Jeśli EBI występuje w roli partnera wykonawczego – projekty niezgodne z założeniami polityki sektorowej EBI
------------------	--

Uwagi JASPERS do polskich planów sprawiedliwej transformacji

- Wydaje się, że kwalifikowalność priorytetów inwestycyjnych wskazanych w TPST do objęcia wsparciem w ramach filaru I może być kwestią sporną (dotyczy to na przykład inwestycji sektora publicznego w obszarach gospodarki wodnej, rewitalizacji obszarów miejskich, turystyki, kultury i dziedzictwa kulturowego oraz opieki zdrowotnej – chyba że kwalifikują się one jako inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw prowadzące do powstania nowych miejsc pracy, są elementem programu mającego na celu rewitalizację i dekontaminację terenów zdegradowanych, przywracanie funkcji obszarom, bądź zaliczają się do działań na rzecz włączenia społecznego).
- Należy zaznaczyć, że w ramach filaru II wspierane będą tylko operacje obarczone większym ryzykiem, w związku z czym ewentualni promotorzy mający dobry profil ryzyka (np. organy samorządu terytorialnego) mogą generalnie nie spełniać kryteriów kwalifikowalności.
- Finansowanie w ramach filaru III będzie dostępne tylko w połączeniu z kredytem EBI, przy czym najprawdopodobniej oferowany będzie kredyt ramowy scalający kilka mniejszych projektów, których łączna wielkość uzasadnia uruchomienie operacji EBI. W związku z tym lista sektorów i obszarów powinna być na tyle szeroka (z uwzględnieniem zarówno inwestycji kwalifikujących się, jak i inwestycji niekwalifikujących się w ramach filaru I), aby objąć jak najwięcej potencjalnie kwalifikujących się projektów. Pozwoli to uzyskać wielkość finansowania wymaganą w przypadku operacji EBI.
- Kryteria kwalifikowalności w ramach filarów II i III są nieco bardziej elastyczne i mniej restrykcyjne niż w przypadku filaru I, co pozwala zakwalifikować więcej projektów i działań. W związku z tym należy przygotować opis sektorów i obszarów tak, aby skorzystać z powyższego faktu.
- Paliwa kopalne są wyłączone ze wsparcia w ramach filarów I i III. Filar II oferuje pewną elastyczność, ale oprócz tego obowiązuje również dosyć restrykcyjna polityka sektorowa EBI. Ostatecznie może okazać się, że w obszarze infrastruktury gazowej kryteria kwalifikowalności spełnią jedynie projekty związane z zielonymi technologiami gazowymi, małe kotły gazowe w gospodarstwach domowych i MŚP oraz systemy wysokosprawnej kogeneracji.
- W kwestii gospodarowania odpadami do objęcia wsparciem w ramach filaru I kwalifikują się jedynie projekty wpisujące się w koncepcję gospodarki o obiegu zamkniętym, natomiast w ramach filarów II i III co do zasady mogą się również kwalifikować inne, mniej ambitne projekty w zakresie gospodarowania odpadami,

o ile są zgodne z założeniami polityki sektorowej EBI.

7. Podsumowanie

W opinii JASPERS z **filaru I** należy korzystać w celu finansowania najbardziej priorytetowych inwestycji dla regionów ST, w tym dużych, strategicznych i kluczowych projektów infrastrukturalnych. Co do zasady powinny to być inwestycje ukierunkowane na transformację gospodarczą, społeczną, przestrzenną i energetyczną. Działania w obszarze transformacji gospodarczej powinny mieć na celu tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy oraz koncentrować się na wspieraniu MŚP i (pod pewnymi warunkami) podmiotów innych niż MŚP – zwłaszcza tych, które muszą przekształcić swoje modele działalności w związku z odchodzeniem od paliw kopalnych. Ponadto należy skupić się na tworzeniu nowych przedsiębiorstw oraz udzielaniu istniejącym przedsiębiorstwom pomocy w zwiększaniu konkurencyjności. W obszarze transformacji społecznej celem powinno być wspieranie osób, które muszą się odnaleźć na nowym, przekształconym rynku pracy. Z kolei w obszarze transformacji przestrzennej celem jest lepsze wykorzystanie dostępnych terenów przemysłowych i zmiana ich przeznaczenia – w szczególności poprzez udostępnienie ich inwestorom tworzącym miejsca pracy. Ostatni obszar – transformacja energetyczna – oznacza inwestycje w czystą energię, efektywność energetyczną, energię ze źródeł odnawialnych i systemy ciepłownicze. W tym obszarze dwoma najważniejszymi czynnikami są walka z ubóstwem energetycznym oraz ochrona i tworzenie miejsc pracy. Należy przy tym zaznaczyć, że w ramach Zielonego Ładu są i będą również udostępniane inne, istotniejsze pod względem wielkości finansowania narzędzia wspierające realizację transformacji energetycznej.

Należy podkreślić, że dużą część środków dostępnych w ramach filaru I (w postaci alokacji EURI stanowiącej 57% łącznej kwoty) należy zaalokować i wydatkować stosunkowo szybko (certyfikacja do 2026 roku), w związku z czym konieczne jest podjęcie należytych starań w celu terminowego wykorzystania tych środków.

Można uznać, że **filar II** jest najbardziej wymagający jeśli chodzi o kwalifikowalność projektów, ponieważ przewiduje tylko wsparcie operacji o odpowiednio wysokim profilu ryzyka – będzie to mieć miejsce przede wszystkim w inwestycji w sektorze prywatnym lub quasi-prywatnym. Filar II nie oferuje finansowania w formie dotacji, co oznacza, że środki są dostępne jedynie w postaci kredytów i innej pomocy zwrotnej. Z filaru II można potencjalnie korzystać w celu współfinansowania projektów korzystających ze wsparcia w formie dotacji w ramach filaru I. Filar II umożliwi również wspieranie projektów, które cechują się wymaganym profilem ryzyka, a przy tym nie spełniają kryteriów kwalifikacji obowiązujących w przypadku filarów I i III. Ponadto można będzie z niego skorzystać, gdy finansowanie w ramach pozostałych dwóch filarów nie będzie już dostępne. Beneficjentami filaru II będą przede wszystkim podmioty takie jak towarzystwa budownictwa społecznego, uczelnie, szpitale, przedsiębiorstwa komunalne oraz przedsiębiorstwa publiczne i prywatne, w przypadku których w roli pośrednika może występować sektor bankowy.

Filar III jest przeznaczony dla podmiotów sektora publicznego, a zwłaszcza organów samorządu terytorialnego (np. gmin, miast czy regionów), instytucji publicznych, przedsiębiorstw komunalnych oraz podmiotów prawa prywatnego realizujących misję

publiczną (np. przedsiębiorstw wodociągowych lub energetycznych). Wedle naszych przewidywań filar III będzie realizowany przez EBI z zastosowaniem kredytów ramowych. Kredyty takie będą udzielane podmiotom (np. miastom lub regionom), które będą scalać mniejsze kwalifikujące się projekty (przy czym nie będzie wymagane określenie z góry konkretnych projektów na etapie podpisywania umowy kredytowej). Warunkiem objęcia projektów finansowaniem będzie spełnienie przez nie określonych wymagań, które zostaną z góry określone w umowie kredytowej. Instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego będzie wygodnym narzędziem do finansowania różnego rodzaju inwestycji komunalnych. Ze środków IPSP będzie można finansować inwestycje, które potencjalnie nie będą kwalifikować się do objęcia wsparciem w ramach filaru I, a zwłaszcza inwestycje sektora publicznego, które nie zostały wymienione wprost w rozporządzeniu dotyczącym FST, takie jak inwestycje w obszarach opieki zdrowotnej, turystyki, sportu, kultury, dziedzictwa, dróg, lokali socjalnych, budynków miejskich, rewitalizacji obszarów miejskich oraz gospodarki wodno-kanalizacyjnej, a także niektóre projekty w dziedzinie gospodarowania odpadami. Jednocześnie – w związku z koniecznością zapewnienia elastyczności instrumentu – ze środków IPSP będą mogły być również finansowane inwestycje komunalne w sektorach wymienionych wprost jako kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach filaru I, takich jak B+R, czysta energia, OZE, EE, SC, mobilność zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju, cyfryzacja, rewitalizacja terenów zdegradowanych, gospodarka o obiegu zamkniętym, podnoszenie kwalifikacji, zmiana kwalifikacji, pomoc dla pracowników i osób poszukujących pracy oraz włączenie takich osób, placówki opieki dla dzieci i osób starszych.

Należy podkreślić, że alokacje na rzecz poszczególnych krajów będą dostępne tylko do 2025 roku, w związku z czym konieczne jest podjęcie należytych starań w celu terminowego zaalokowania tych środków.

Na poniższej ilustracji przedstawiono prawdopodobny **schemat decyzyjny**, z którego organy samorządu lub promotorzy projektów będą mogli korzystać przy podejmowaniu decyzji co do przypisania planowanych projektów do odpowiednich filarów MST. Pierwszym wyborem jest oczywiście filar I, ponieważ oferowane w jego ramach wsparcie jest najbardziej atrakcyjne. Niektóre projekty korzystające z filaru I mogą też być potencjalnie współfinansowane kredytami wdrażanymi równoległe w ramach filaru II. Jeśli projekt nie kwalifikuje się do objęcia wsparciem w ramach filaru I z uwagi na niespełnienie kryteriów kwalifikowalności bądź jeśli środki z filaru I nie są już dostępne, to należy rozważyć skorzystanie ze wsparcia w ramach filarów II i III. Drugą pod względem atrakcyjności formą wsparcia jest IPSP, jednak w tym przypadku finansowane są jedynie projekty realizowane przez sektor publiczny. W przypadku podmiotów prawa prywatnego, które nie realizują misji publicznej, nie ma możliwości skorzystania z filaru III, w związku z czym jedyną opcją pozostaje filar II – pod warunkiem, że profil ryzyka danej operacji jest zgodny z wymaganiami tego filaru.

Należy zaznaczyć, że na schemacie nie uwzględniono dostępności innych form finansowania oferowanych na rynku, do których zaliczają się między innymi środki z Krajowego Planu Odbudowy, Funduszy Strukturalnych (na poziomie regionalnym i krajowym), innych funduszy unijnych (np. Funduszu Modernizacji) oraz funduszy krajowych i prywatnych. Po ich uwzględnieniu analiza staje dużo bardziej złożona. Z całą pewnością występuje pewien efekt synergii i komplementarności między MST a innymi funduszami. Jednocześnie jednak, środki

te nakładają się na siebie w pewnych obszarach, co rodzi ryzyko wystąpienia zjawiska konkurencji pomiędzy poszczególnymi funduszami. Tabela 4 KPST zawiera przegląd efektów synergii i komplementarności między MST a innymi funduszami (patrz Załącznik 3).

Projekty priorytetowe
zaliczane do
podstawowych
sektorów FST

projekt nie spełnia kryteriów FST
lub środki FST nie są już dostępne

Inwestycje miejskie mające na celu
poprawę jakości usług publicznych i
jakości życia w regionach objętych ST,
które nie kwalifikują się do objęcia
filarem I

finansowanie dotacyjne

potencjalne
współfinansowanie

beneficjent nie spełnia kryteriów
filaru III lub środki IPSP nie są już
dostępne

dotacja + kredyt

P1 FST

do objęcia finansowaniem kwalifikują
się tylko operacje z wyższym profilem
ryzyka (sektor prywatny, sektor quasi-
prywatny, SSP)

P3 IPST

kredyt

P2 InvestEU

8. Materiały źródłowe

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017
- Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji (COM(2020)0453 – C9-0153/2020 – 2020/0100(COD)); rozporządzenie delegowane Komisji (UE) uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 poprzez określenie wytycznych inwestycyjnych dotyczących Funduszu InvestEU (C/2021/2633, wersja ostateczna), Bruksela, 14 kwietnia 2021 r.
- Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych technicznych dotyczących kontroli zrównoważonego charakteru projektów w ramach Funduszu InvestEU (C(2021) 2632, wersja ostateczna), Bruksela, 14 kwietnia 2021 r.
- Wsparcie w zakresie opracowania terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji w Polsce, PwC, maj 2021 r.
- Krajowy Plan Sprawiedliwej Transformacji, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, lipiec 2021 r. (wersja robocza)
- Regionalny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030, UM Województwa Śląskiego, sierpień 2021 r. (wersja robocza)
- Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji dla Województwa Dolnośląskiego 2021–2030 Subregion Wałbrzyski, UM Województwa Dolnośląskiego, czerwiec 2021 r. (wersja robocza)
- Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej, Konin, czerwiec 2021 r. (wersja robocza)
- Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19
- Plan działania banku klimatycznego Grupy EBI na lata 2021–2025, Grupa EBI, listopad 2020 r.

Załącznik 1. Przegląd filarów MST

	Filar I – FST	Filar II – InvestEU	Filar III – IPSP
Rodzaj wsparcia	Dotacja 70/85% kosztów inwestycyjnych	Gwarancja dla partnera wykonawczego	Kredyt EBI z dotacją na inwestycję 15/25%
Budżet dla PL	3,5 (+0,56) mld EUR	Brak alokacji krajowej	305 mln EUR
Beneficjenci	Nie określono	Osoby fizyczne lub prawne, w tym: Podmioty prywatne Podmioty sektora publicznego Podmioty mieszane Organizacje non-profit	Podmioty prawne sektora publicznego: podmioty prawa publicznego lub podmioty prawa prywatnego realizujące misję publiczną
Kwalifikowalność geograficzna	Kwalifikujące się jednostki poziomu NUTS 3	Kwalifikujące się jednostki poziomu NUTS 3 oraz inne terytoria, jeśli projekty przynoszą korzyści kwalifikującym się regionom NUTS 3	Kwalifikujące się jednostki poziomu NUTS 3 oraz inne terytoria, jeśli projekty przynoszą korzyści kwalifikującym się regionom NUTS 3
Kwalifikowalność sektorowa	Inwestycje produkcyjne w MŚP Tworzenie nowych firm B+I Czysta energia OZE, EE Inteligentna mobilność lokalna zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju Systemy ciepłownicze Cyfryzacja Rewitalizacja i dekontaminacja terenów zdegradowanych Gospodarka o obiegu zamkniętym Podnoszenie i zmiana kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy	Kwalifikują się tylko operacje z wyższym profilem ryzyka: Inwestycje odpowiadające na wyzwania społeczne, gospodarcze i ekologiczne wynikające z procesu transformacji w czterech segmentach: <u>Zrównoważona infrastruktura</u> <ul style="list-style-type: none"> • Sektor energetyczny • Zrównoważona infrastruktura transportowa • Środowisko i zasoby naturalne • Łączność cyfrowa • Zrównoważona infrastruktura kosmiczna • Zrównoważona 	Projekty osiągające wymierne skutki w zakresie odpowiedzi na wyzwania społeczne, gospodarcze i ekologiczne wynikające z procesu transformacji Projekty, które nie generują wystarczających strumieni własnych dochodów Zgodnie z założeniami polityki kredytowej EBI

	<p>Pomoc dla osób poszukujących pracy</p> <p>Włączenie osób poszukujących pracy</p> <p>PT</p> <p>Inne działania w zakresie kształcenia i włączenia społecznego</p> <p>Inwestycje produkcyjne w podmioty inne niż MŚP (niezbędne do realizacji TPST, przyczyniające się do osiągnięcia celów transformacji, niezbędne do tworzenia miejsc pracy, ale iepowodujące przeniesienia produkcji)</p> <p>Załącznik I do dyrektywy w sprawie systemu ETS: niezbędne dorealizacji TPST</p>	<p>infrastruktura turystyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój energetyki morskiej pod kątem dekarbonizacji • Strategiczne inwestycje w infrastrukturę krytyczną <p><u>B+I i cyfryzacja</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenia w przemyśle • Zakłady recyklingu i zakłady produkcyjne w sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych • Opieka zdrowotna • Obronność <p><u>MŚP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Reagowanie na niedoskonałości rynku • Wspieranie niedoinwestowanych sektorów gospodarki • Szybsze przystosowywanie się do zmian strukturalnych • Finansowanie rozwiązań pomagających w osiągnięciu celów • Przekazywani e najlepszych praktyk <p><u>Inwestycje społeczne i kwalifikacje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształcenie • Szkolenia • Zgodnie z założeniami polityki kredytowej EBI 	
--	--	--	--

Wyłączenia szczególne	Energetyka jądrowa Przemysł tytoniowy Przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji Paliwa kopalne	Lista niewyczerpująca: <ul style="list-style-type: none"> • Obronność • Przemysł tytoniowy • Nieruchomości • Energetyka jądrowa • Paliwa kopalne (z wyjątkami) • Składowiska (z wyjątkami) • Przetwarzanie mechaniczno-biologiczne • Spalanie odpadów (z wyjątkami) 	Energetyka jądrowa Przemysł tytoniowy Przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji Paliwa kopalne
Wymagania wstępne dotyczące TPST	Orientacyjna lista inwestycji produkcyjnych w podmioty inne niż MŚP (operacje i przedsiębiorstwa) z analizą luk wykazującą, że w przypadku braku inwestycji liczba utraconych miejsc pracy przekroczyłaby przewidywaną liczbę utworzonych miejsc pracy Lista operacji objętych Załącznikiem I do dyrektywy w sprawie systemu ETS wraz z uzasadnieniem potwierdzającym, że przyczyniają się do budowania gospodarki neutralnej dla klimatu i prowadzą do istotnego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych poniżej wartości odniesienia (o ile są konieczne do ochrony znaczącej liczby miejsc pracy)	Określenie w TPST przewidywanych sektorów i obszarów	Określenie w TPST przewidywanych sektorów i obszarów

Pomoc publiczna	Tak	Nie (z pewnymi warunkami)	Nie (z pewnymi warunkami)
Łączenie z innymi formami wsparcia	Tak, z zastrzeżeniem zasad dotyczących pomocy państwa	Tak	Nie
Organ wykonawczy	IZ	EBI, potencjalnie inni partnerzy wykonawczy (np. Bank Gospodarstwa Krajowego)	EBI, potencjalnie inni partnerzy finansowi
Mechanizm realizacji	Zarządzanie wspólne	Zarządzanie centralne	Zarządzanie centralne
Sposób wdrażania	Procedura naboru projektów lub wybór wstępnie wskazanych projektów strategicznych	Finansowanie realizowane przez EBI; operacje zatwierdzone przez Komitet Inwestycyjny InvestEU	Kredyty z dotacjami realizowane przez EBI; zatwierdzenie kredytów przez EBI; zatwierdzenie dotacji przez KE
Pomoc techniczna	Finansowana przez FST JASPERS, Bank Światowy, PwC	Szeroki zakres wsparcia dla projektów i promotorów ze strony Centrum Doradztwa InvestEU w ramach programu InvestEU – bez odrębnego budżetu na PT w ramach MST	Wdrożenie odpowiedniego pakietu PT przez EBI
Harmonogram	N+3 Dostępność środków do 2029 r. Certyfikacja wydatkowania środków z EURI do 2026 r.	Koniec okresu inwestycyjnego 31 grudnia 2023 r. dla środków z EURI i 31 grudnia 2027 r. dla środków z WRF	2021–2027 Krajowe pule środków finansowych dostępne do 2025 r.

Załącznik 2. Polityka sektorowa Grupy EBI zgodnie z planem działania banku dla klimatu

Table A: Energy

Supported	Power generation	<ul style="list-style-type: none"> Renewable power generation and combined cooling/heat and power (CCHP, CHP) which meet the Emission Performance Standard, EPS (250 gCO₂/kWh_e). For biogas/biomass, sources are sustainable. Power generation using abated fossil fuels or low-carbon energy sources which meet the EPS. Gas-fired power plants that blend low-carbon gas and meet the EPS on average over the economic life. Waste-to-energy that meets the EPS and applies principles of waste hierarchy. Recovery of industrial waste gas or heat for electricity and/or heat production.
	Energy networks	<ul style="list-style-type: none"> Electricity transmission and distribution infrastructure, with the exception of direct connection of power plants with emissions exceeding the EPS. Digitalisation, smart grid, batteries, demand management and flexible response investments. Rehabilitation of district heating and cooling networks, if (i) the DH/DC system meets the definition of efficient DH/DC in the EU Energy Efficiency Directive (using at least 50% renewable energy or 50% waste heat or 75% cogenerated heat or 50% of a combination of such energy and heat); or (ii) there is a viable decarbonisation plan for the DH/DC system that can meet the definition of efficiency and the project does not increase GHG emissions from the system on an annual basis. New DH/DC networks or substantial extensions of existing DH/DC networks if (i) they meet the criteria for efficient DH/DC defined in the EU Energy Efficiency Directive, and (ii) there will be no increase in absolute GHG emissions from coal, peat, oil or non-organic waste on an annual basis. Distributed off-grid systems and micro-grids; small-scale renewable fossil fuel hybrid generation which meet the EPS. Production, storage and transport of low-carbon gaseous, liquid and solid energy carriers, including related infrastructure. Gas network infrastructure planned for the transport of low-carbon gases, including the rehabilitation and adaptation of existing gas infrastructure; smart meters intended to reduce gas consumption.
	Heating and cooling	<ul style="list-style-type: none"> Heating and cooling technologies using electricity, renewable or low-carbon fuels and/or combined cooling/heat and power (CCHP, CHP) plants (see criteria for power generation). Gas boilers and micro CHP for buildings complying with minimum energy efficiency criteria, defined as A-rated or with efficiency of 90% or better. Peak/reserve boilers operating on natural gas (or oil, if gas is not available), as a necessary part of a renewable energy plant (e.g. biomass or concentrated solar power, CSP), or a DH/DC system that is supported by the EIB (see criteria for energy networks). Any boiler operating on natural gas (or oil, if gas is not available) when it is a necessary part of a supported industrial activity (see criteria for Table B: Industry and Table E: Bioeconomy) and meets the harmonised efficiency reference value for dedicated heat production⁶⁷ in application of Energy Efficiency Directive 2012/27/EU. Other non-boiler technologies to produce heat using natural gas (or oil, where gas is not available) when it is a necessary part of a supported industrial or agricultural activity.
	Energy efficiency	<ul style="list-style-type: none"> Investments to improve the energy performance of public lighting. Energy efficiency of industrial facilities and SMEs, if primarily motivated by energy savings and will not increase the capacity of the facility significantly i.e. if the overall GHG emissions of the facility will not increase as a result of the project. In other words, any increase in emissions resulting from the increase in capacity needs to be fully offset by emissions savings from energy efficiency measures within the existing capacity. Energy savings must be defined on the basis of an energy audit, compliance with a white certificate scheme, a list of measures set up by the EIB or other transparent and proportionate method acceptable to the EIB.
	Innovation	<ul style="list-style-type: none"> Research, development, demonstration, and commercialisation of innovative low-carbon energy technologies, including renewables, carbon capture and storage (CCS), nuclear fission and fusion, renewable energy conversion and storage and all related ICT solutions.
Not supported		<ul style="list-style-type: none"> Coal mining, processing, transport and storage. Oil exploration and production, refining, transmission, distribution and storage. Natural gas exploration and production, liquefaction, regasification, transmission, distribution and storage⁶⁸. Large-scale heat production for district heating based on unabated oil, natural gas, coal or peat, with the exceptions shown in heating and cooling above. Coal/peat/oil (if natural gas is available) used for industrial heat production. In the case of the use of these energy sources within energy-intensive industries, please refer to criteria in Table B.

⁶⁷ Heat generation resulting in a product (heat) that could be sold/used separately, meaning that this does not apply for example to furnaces, dryers or wider industrial processes.

⁶⁸ For the avoidance of doubt, under the EIB Energy Lending Policy, the Bank can approve gas infrastructure projects included under the 4th list of Projects of Common Interest co-financed with EU budget resources until the end of 2021.

Table B: Industry

Supported	RDI	<p>All EIB-eligible projects, except those mentioned under the ‘non-supported’ section, including for example:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Low-carbon technology and products, energy and resource efficiency, circular business models and non-GHG related topics (e.g. safety, industry 4.0, lightweighting, etc.), including demonstration and first-of-a-kind projects. ▪ EV or PHEV powertrains - the latter up to 2025 and only on the electrified components. ▪ Powertrain-neutral components e.g. safety or greening aspect (active/passive safety, automation, connectivity, telematics, lightweighting of exterior/interior/structure, etc.). ▪ Marine: disruptive and low-carbon technologies, other energy efficiency technologies (including lightweight, aerodynamics, etc.), and non-powertrain components (including safety, functionality and advanced digital technologies). ▪ Civil aviation: disruptive technologies⁶⁹ and alternative fuels; and non-powertrain components focusing on areas other than energy efficiency (primarily safety). ▪ Digitalisation projects.
	Manufacturing - non-ETS sectors	<ul style="list-style-type: none"> ▪ All EIB-eligible projects, <u>except</u> those mentioned under the ‘not supported’ section.
	Energy-Intensive Industries (EII)/ETS sectors	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Low-carbon technologies i.e. electrification, shift to hydrogen or biomass/biogas/bioliquid as a fuel or feedstock, CCS/CCU, other low-carbon technologies (e.g. electrochemical production, replacement of carbon-intense virgin raw materials with low-carbon intense recycled raw materials, thermal energy storage). ▪ Transitional technologies: implementation of technology that will enable an easy shift to the use of hydrogen or biomass/biogas/bioliquid as a fuel or feedstock when available. For the avoidance of doubt, investment in traditional high-carbon processes is not supported – see bullet below. ▪ Modernisation: energy efficiency, resource efficiency/circular economy and pollution prevention projects in line with the respective EIB eligibility criteria⁷⁰ if the economic life does not run beyond 2035. ▪ In the specific case of fully electrified processes implemented outside the EU, involving a significant increase in national power demand (e.g. new primary aluminium capacity), it will be required to source power in line with the Bank’s EPS.
Not supported	EII/ETS sectors	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Greenfield or substantial expansions of EII production predominantly based on traditional high-carbon processes without accompanying abatement technology such as CCS or recourse to renewable energy sources. <p>This would include investments in e.g. greenfield conventional coke-based blast furnace (BF/BOF) primary steel production, fully fossil-based production of chemicals and plastics, fossil-based nitrogen fertiliser synthesis, production of ordinary Portland cement clinker unless the project includes a suitable decarbonisation technology (such as CCS or CCU).</p>
	RDI and associated manufacturing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Products dedicated exclusively to the coal, oil and gas sectors including transport/exploration/use/storage. ▪ Internal combustion engine (ICE) passenger vehicles, ICE powertrains for passenger cars and dedicated components. ▪ Ships and conventional aircraft using carbon-intensive fuels (i.e. HFO, MDO, MGO, kerosene) and dedicated components. ▪ Fossil-based power generation, and dedicated components not compliant with the EIB ELP (e.g. gas turbines)

⁶⁹ Includes hybrid and full electric architectures; technologies to enable hydrogen-powered aircraft; ultra-efficient aircraft architectures and propulsion systems targeting a very significant (25%+) improvement in energy efficiency in new generation aircraft.

⁷⁰ As per Table A, the EIB eligibility criteria for EE require that the project is shown to be primarily motivated by energy/resource savings and will not increase the capacity of the facility significantly, i.e. the overall GHG emissions of the facility may not increase as a result of the project. In terms of pollution prevention, we refer to the existing EIB E&S standards that require compliance with Best Available Techniques (BAT) as defined under the European Industrial Emissions Directive. The BAT concept is a key policy tool to prevent and control industrial emissions, thus ensuring a high level of environmental and human health protection. For the circular economy, dedicated guidance is available in the EIB CE guidance, where carbon neutrality is a key guidance screening criteria. These eligibility criteria, in addition to the 2035 lock-in limitation, ensure alignment with the DNSH criteria for climate mitigation currently proposed for the EU

Table C: Transport

Supported	Mobile assets for transport services ⁷¹	<ul style="list-style-type: none"> • Zero direct emission mobile assets (including non-motorised transport). • Mobile assets⁷² (including all land transport vehicles) that meet the ‘Significant Contribution’ threshold under the EU Taxonomy⁷³. For MBILs and similar intermediated products (see Part II) the following exceptions are made: <ul style="list-style-type: none"> – Passenger vehicles, light commercial vehicles (LCV) and heavy duty vehicles (HDV) that meet the DNSH threshold⁷⁴. (This is currently proposed at equal or less than 95 g/CO₂ per km per vehicle for cars, 147 g for LCV, and for HDV it is specific direct CO₂ emissions per kilometre equal or below the reference CO₂ emissions of all vehicles in the same sub-group)⁷⁵. – Mobile assets will be deemed to be ‘supported’ if, for these assets, no criterion has yet been established under the EU Taxonomy. • Any mobile asset powered solely by advanced biofuels (biofuels as per Renewable Energy Directive (RED) II with low ILUC (indirect land-use change) risk)⁷⁶, or sustainable synthetic fuels. • LNG-fuelled ships. • Measures and retrofits that bring demonstrable environmental, safety and security improvements (excluding mid-life retrofits that significantly extend the physical life of the asset) are eligible for all types of fleet. • Transport mobile assets (or components thereof) where there is an overriding public interest (environmental, safety and security), crisis response, etc.
	Infrastructure	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructure and equipment for active mobility (walking and cycling)⁷⁷. • Infrastructure that is required for zero direct emission transport (e.g. electric charging points, hydrogen fuelling stations or electric highways)⁷⁸. • Intelligent Transport Systems and other investments supporting efficiency improvements and transport demand management. • Rail infrastructure. • Other public transport infrastructure (metro, BRT, LRT, etc.). • Inland waterways. • Port infrastructure. • Road safety. • Infrastructure investments where there is an overriding public interest (environmental, safety and security, resilience, accessibility), unplanned security, accessibility requirements, emergency rehabilitation of existing infrastructure, crisis response, etc. • Rehabilitation of road infrastructure.

⁷¹ This table covers mobile assets for transport services (trains, road vehicles, ships, etc.). These assets are mobile assets for all types of transport. Mobile assets not for the purpose of transport are not included. These are, for instance, machinery for construction works, agriculture/forestry mobile assets, etc.

⁷² The maritime and the aviation sector and other transport segments are not yet fully covered under the EU Taxonomy. The EIB will assess alignment with any new criteria in these sectors should they be adopted in due course by the EU.

⁷³ The proposal for the EU Taxonomy from the Technical Expert Group (TEG) will be followed until the EU Taxonomy is in place. Under the current proposal (TEG Report), the relevant threshold for public transport is 50 g CO₂ per passenger kilometre, falling to zero after 2025. Technical guidance will be provided on how to demonstrate compliance until the EU Taxonomy is in place. After 2025, and without prejudice to the outcome of the review in three years, the threshold of 50 g CO₂ per passenger kilometre may be kept for longer for certain regions outside the EU. For passenger cars and LCVs the threshold is equal to or less than 50 g CO₂ per passenger kilometre. For freight transport the threshold CO₂e emissions per tonne kilometre (gCO₂e/tkm) are 50% lower than the average reference value defined for HDVs (Heavy Duty CO₂ Regulation).

See paragraphs 6.1-6.3 and 6.5-6.9 (p.327, 330, 332, 339, 343, 346/7, 350, 353) of the Technical annex to the TEG final report on the EU Taxonomy, March 2020.

⁷⁴ HDV vehicle sub-groups where no “reference CO₂ emissions” are yet available will be deemed to be supported.

⁷⁵ See paragraphs 6.5 and 6.6 (p.556, etc.) of the Technical annex to the TEG final report on the EU Taxonomy, March 2020.

⁷⁶ See paragraphs 6.6-6.9 (p.343, 347, 350 and 353) of the Technical annex to the TEG final report on the EU Taxonomy, March 2020.

⁷⁷ See paragraphs 6.4 and 6.10 (p.335 and 356) of the Technical annex to the TEG final report on the EU Taxonomy, March 2020.

⁷⁸ See paragraphs 6.6-6.9 (p.343, 347, 350 and 353) of the Technical annex to the TEG final report on the EU Taxonomy, March 2020.

		<ul style="list-style-type: none"> Large⁷⁹, new road capacity infrastructure meeting EIB eligibility criteria, including passing a cost-benefit test with the EIB carbon price, consistent with national and EU level infrastructure planning, as well as for alternative fuel infrastructure. Within the European Union, the alternative fuel infrastructure plans will be assessed on a country basis, in line with the relevant EU requirements⁸⁰. Outside the European Union, the assessment will likewise be undertaken on a country basis. Countries without widespread access to reliable electricity would not be expected to plan electric charging infrastructure at this stage. <p>For small road infrastructure investment schemes, a cost-benefit analysis is not required if these investments are for:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Urban street projects</i> under multi-scheme loans that support the implementation of Sustainable Urban Mobility Plans (or equivalent) or urban development/regeneration plans acceptable to the EIB, and – <i>Road projects</i> under multi-scheme loans implemented in the context of an Integrated Regional Development programme or other similar national plans acceptable to the EIB to ensure a balanced territorial development. <ul style="list-style-type: none"> Improving existing airport capacity through safety and security projects, rationalisation and explicit decarbonisation measures (including related investments such as air traffic management, only if not related to capacity expansion).
Not supported		<ul style="list-style-type: none"> Vehicles and infrastructure dedicated to the transport and storage of fossil fuels (dedicated vessels and railcars, coal and oil terminals, LNG bulk breaking facilities, etc.). Dedicated is defined as built and acquired with the explicit intention to predominantly transport or store fossil fuels over the life of the project. Maritime vessels⁸¹ using only conventional fuels (i.e. HFO, MDO, MGO). Conventionally-fuelled aircraft. Airport capacity expansion.

Table D: Buildings

Supported	New buildings	<p><u>Inside the EU:</u> Complies with national energy standards defined by the Energy Performance of Buildings Directive (EPBD).</p> <p><u>Outside the EU:</u> Achieving international or best local construction standard. Using a green building certification (e.g. EDGE, LEED, BREEAM or equivalent) ensures the buildings are amongst the best built in the country and are least likely to pose a risk of lock-in. This general approach to buildings includes education, research, cultural buildings and medical infrastructure. In the event of any misalignment, these particular cases will be assessed on a case-by-case basis.</p>
	Renovation	<p><u>Inside the EU:</u> Complies with national energy standards defined by the Energy Performance of Buildings Directive (EPBD).</p> <p><u>Outside the EU:</u> Major renovation (exceeding 25% of the surface area or 25% of the building value excluding land) requires cost optimal energy performance level identified by an energy audit or equivalent. Non-major renovation (of less than 25% of the surface area or 25% of the building value) does not pose a lock-in risk.</p>
Not supported		<ul style="list-style-type: none"> Buildings associated with the extraction, storage, transportation or production of fossil fuels.

⁷⁹ The terms “large” and “small” are used to denote projects with an investment cost of greater than, or less than, €25 million respectively.

⁸⁰ Including but not limited to Directive 2014/94/EU of 22 October 2014, as may be subsequently revised, on the deployment of alternative fuels infrastructure, for instance, complying substantially with the conditions in Article 3 (Adoption of a National Policy Framework for the development of the market segment as regards alternative fuels in the transport sector and the deployment of the relevant infrastructure).

Table E: Bioeconomy⁸²

Supported	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Investment in nature and biodiversity conservation and restoration. ▪ Investment in subsectors⁸³ such as sustainable forestry and sustainable, resilient agricultural land management, and erosion control (LULUCF). ▪ Development and production of sustainable biomaterials and bioenergy. ▪ Activities along the agricultural and fishery value chains that focus on (as compared to best industry, low-carbon standards/benchmarks)^{84,85}: <ul style="list-style-type: none"> – Sustainable production on existing agricultural land, focusing on reducing the GHG footprint and increasing carbon sequestration. – Reducing wastage and maximising resource efficiency along the whole value chain from farm to fork. – Upgrade of agricultural and food by-products or residues into higher value food, feed, biomaterials or bioenergy. – Production of proteins from more sustainable and/or innovative sources or production systems with a lower carbon footprint (e.g. fish, algae, insects) with a focus on animal welfare. ▪ Rural infrastructure (e.g. modernisation of irrigation schemes) and machinery promoting resource efficiency, waste minimisation and/or low/neutral carbon intensity.
Not supported	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AFOLU/LULUCF investments and/or other projects that aim to produce or make use of agricultural or forestry products associated with unsustainable expansion of agricultural activity into land that had the status of high carbon stock and high biodiversity areas (i.e. primary and secondary forest, peatlands, wetlands, and natural grasslands) on 1 January 2008 or thereafter⁸⁶. ▪ Biomaterials and biofuel production that make use of feedstocks that can serve as food or compromise food security. ▪ Export-oriented agribusiness models that focus on long-haul⁸⁷ air cargo for commercialisation (i.e. investments dependent on the long-haul, intercontinental air-cargo shipment of fresh, perishable agricultural goods). ▪ Meat and dairy industries based on production systems that involve unsustainable animal rearing and/or lead to increased GHG emissions as compared to best industry, low-carbon standards/benchmarks⁸⁸.

⁸² The EIB aligns with the European Commission bioeconomy strategy 2018 in its sector definition for agriculture/bioeconomy by including the primary sector and its value chains.

⁸³ Agro-forestry projects typically rely on production factors such as heavy farm/forest machinery that have to operate in potentially remote locations. Projects should incorporate lowest possible carbon technology (including renewable fuel fleet options), to the extent that such technologies are commercially available and it is technically/economically feasible.

⁸⁴ Please note that criteria established for heat generation (Energy: Table A) and in industrial processes (Industry: Table B), as well as energy efficiency would be equally applicable to agro-industry from farm to fork, except for specific derogation for developing countries.

⁸⁵ For agrifood value chain projects in countries with vulnerable food supply systems, benchmarking of GHG emissions of agro-industry projects on local instead of international best standards is possible on a case-by-case basis. This would apply in particular to smallholder and agriculture microfinance schemes or agrifood industries that target local demand and may involve derogation of general carbon footprint thresholds related to power and heat generation established in this bioeconomy section and under the industry and energy tables above.

⁸⁶ The cutoff date is set to be consistent with the one recommended under the EU Taxonomy DNSH criteria for agriculture and forestry.

⁸⁷ Following Eurocontrol’s definition, long-haul is taken to be longer than 4 000 kilometres.

⁸⁸ Investments in the meat and dairy industries considered by the Bank for finance should demonstrate improved GHG efficiency through, for example, alignment with the EU Taxonomy criteria in agriculture, the promotion of eco-efficient animal management systems or the promotion of grass and other lignocellulose-centred feeding regimes for ruminants.

Table F: Water and waste

Supported	<p><u>Water, wastewater, and flood management</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ New or rehabilitation of water treatment, water distribution, wastewater treatment, wastewater collection, non-revenue water reduction; flood management and protection, coastal protection, sludge digestion. ▪ Desalination projects that are demonstrably the last resort option to address water security issues (due to overriding public interest). The EIB will further investigate with the promoter during the appraisal process means to limit as much as possible the GHG emissions impact. <p><u>Solid waste management</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastructure and equipment for collection and transport of waste, including vehicles with priority given to low and zero-carbon technology (where both technically feasible and economically viable). Vehicles with fossil-fuel technology shall meet EU Taxonomy criteria for DNSH. ▪ Material recovery facilities for separately collected recyclable waste. ▪ Facilities processing pre-sorted materials for recycling with demonstration of net GHG emission reduction for energy-intensive processes (e.g. certain types of chemical recycling). ▪ Biological treatment and recovery facilities for separately collected biowaste. ▪ Mechanical biological treatment (MBT) plants are generally aligned, with the exception of plants specifically configured to produce refuse-derived fuel (RDF) or solid recovered fuel (SRF) where the following criteria apply for the associated energy recovery facilities: <ul style="list-style-type: none"> – waste incineration plants or power plants must meet the EPS (250 g CO₂/kWh); – industrial facilities must demonstrate a net GHG emission reduction compared to displaced fuel. ▪ Waste incineration plants meeting EPS and applying principles of waste hierarchy. ▪ Permanent closure and remediation of landfills or dumpsites, including landfill gas abatement and control system (methane utilisation where economically viable, otherwise flaring). ▪ New sanitary landfills or landfill cells under the following conditions (in the EU only until 2023): <ul style="list-style-type: none"> – implementation of landfill gas abatement and control system; – landfill included as part of an integrated waste management project achieving an overall net GHG emission reduction compared to relevant scenario. ▪ Remediation of contaminated sites for subsequent renaturation or in preparation for further economic use.
-----------	--

Table G: Urban and regional

Supported	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urban and regional investment programmes, urban development/regeneration projects following sectors' criteria (when relevant: buildings, energy, mobility, etc.) in line with carbon-neutral strategies (when existing). ▪ Disaster prevention and preparedness, and recovery.
-----------	---

Table H: Information and communication

Supported	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Development and deployment of latest technology ICT infrastructures, including satellites. ▪ ICT technology that enables the deployment of low-carbon scenarios (such as smart grids) are leading to proven improvement of energy efficiency, or are used for climate-specific applications. ▪ Implementation of data centres; for hyperscale data centres in countries with non-aligned power systems, electricity needs to be sourced in line with the Bank's EPS. ▪ RDI of ICT equipment and components. ▪ Manufacturing of low carbon-related ICT equipment and components. ▪ Earlier generation ICT infrastructure deployment, including satellites, to increase the availability of digitalisation services in underserved areas.
-----------	--

Table I: Human capital

Supported	<ul style="list-style-type: none"> • All EIB-eligible projects, except those not supported (see below).
Not supported	<ul style="list-style-type: none"> • Public research activities or supporting equipment and infrastructure that are directly and exclusively related to unabated fossil fuels. • Investments not complying with the criteria for buildings set out in Table D.

Załącznik 3. Efekty synergii i komplementarności między MST a innymi funduszami (tabela 4 KPST)

CEL INTERWENCJI		(1) Sprawiedliwa transformacja społeczna – rynek pracy i społeczności regionów węglowych			(2) Skuteczna transformacja gospodarcza – dywersyfikacja sektorów		(3) Modelowa transformacja środowiskowa na rzecz gospodarki zeroemisyjnej							
		(1.1.)	(1.2.)	(1.3.)	(2.1.)	(2.2.)	(3.1.)	(3.2.)	(3.3.)	(3.4.)	(3.5.)	(3.6.)		
Fundusze Europejskie	KIERUNEK DZIAŁANIA													
	Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji	1. filar I: FST	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		2. filar II: InvestEU				X	X	X	X	X	X	X	X	X
		3. filar III: EBI				X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Programy operacyjne	FENG				X	X							
		FENIKS				X	X	X	X	X	X	X	X	X
		POWER	X	X	X									
		Regionalne Programy Operacyjne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		POPC				X	X							
		TPST	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Krajowy Plan Odbudowy	LIFE						X	X	X	X	X	X	X
		Horyzont Europa	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Programy europejskie	Fundusz Modernizacyjny						X	X	X	X			
		Fundusz Innowacyjny						X	X	X	X			
Fundusz Badawczy Węgla i Stali							X	X	X	X				
Czyste Powietrze, STOP SMOG							X	X						
fundusze krajowe	Mój Prąd						X	X						
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej						X	X	X					
	Ciepłownictwo Powiatowe, Polska Geotermia Plus						X	X						
													
	ESCO						X	X	X					

prywatne źródła finansowania	Polski Fundusz Rozwoju	GreenHub				X	X	X	X	X	X	X	X
		pozostałe (BGK)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		zielone obligacje				X	X	X	X	X	X	X	X
		obligacje zrównoważone	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		obligacje rozwojowe	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		obligacje korporacyjne				X	X	X	X	X	X	X	X
		obligacje komunalne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Partnerstwo Publiczno-Prywatne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		...											